SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 102. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 30, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ТРАВНЯ 1992. Ч. 102. РІК XCIX.

ВЛАДИКИ УГКЦ СТРЕМЛЯТЬ ДО ВИЗНАННЯ ПАТРІЯРХАТУ

Львів (ПБ УГКЦ). — У п'ятницю, 22-го травня, тут на Синоді УГКЦеркви, розглядалося питання про створення нових епархій УГКЦ в Україні і про створення екзархату з єпископською гідністю в країнах колишнього СССР. Новий кодекс канонічного права екзархат трактує як частину Божого народу, з якої через особливі обставини не утворено епархій й яка окреслює територіяльно або на іншій засаді і доірясться для пастирської опіки екзархові. Рішення про збільшення кількості епархій (до Синоду було три епархії в Україні) прийнято у зв'язку із удосконаленням структури Церкви, упорядкування душпастирської праці на місцях.

У цей же день на Синоді висувались і обговорювались кандидатури на нових Єпископів. До ознайомлення із списком кандидатур Папою Іваном Павлом II імена кандидатів не проголошується.

На порядку денному стояло питання про юс-партикуляре. Це детальні доповнення до кодексу канонів Східньої Церкви, які виносить патріярх і Синод. Вони передбачають збереження ідентичности кожної Східньої Церкви.

У суботу, 23-го травня, у облвиконкомі відбулася зустріч єпископів з керівництвом области та міста. На зустрічі були присутні Патріярх і Кардинал Мирослав Іван Любачівський, усі владики, що прибули на Синод, намісник Президента у Львівській області Степан Давимука, голова Обласної Ради Микола Горинь, перший заступник голови міськвиконкому Степан Кісіль. Із словом-привітанням перед присутніми виступив Кардинал Любачівський. У слові-відповіді намісник Президента С. Давимука і голова Львівської Обласної Ради М. Горинь торкнулися проблем, які однаково турбують і владу, і Церкву. Це і межконфесійні суперечки, спричинені надмірною емоційністю народу, боротьба за церковне майно, майже повна відсутність здорового екуменічного духу серед духовенства і вірних, брак терпимости і взаємної пошани. У своєму слові Кардинал Любачівський зазначив, що всі проблеми спричинені у великій мірі злочинною безбожною системою, незнанням і втручанням людських елементів у церковні справи. Після офіційної частини владики мали довірочну розмову із керівниками области.

У неділю, 24-го травня, у Преображенській церкві відбулася Літургія, яку відслужили Патріярх Любачівський разом з владиками, що приїхали на Синод. На Літургії був присутній новий папський нунцій в Україні Антоніо Франко, який перебуватиме у Львові до закінчення праці Синоду, а також його секретар Станіслав Слов'янець. Святу Літургію у Преображенській церкві відвідали ректор Папського східнього інституту о. Кларенс Ґалаґер і секретар з цього ж інституту о. Якоб Кулич, Єпископи-Помічники Львівської Римо-Католицької Архидієцезії Мар'ян Трофимяк та Рафал Керніцький, Єпископ Української Православної Церкви, злучений з Царгородом, Всеволод Майданський.

У понеділок, 25-го травня, єпископи продовжили засідання у соборі св. Юра. Було прийнято спільне звернення владик УГКЦ до Папи Івана Павла II у справі визнання патріярхату Києво-Галицького і всієї Руси. На засіданні у понеділок йшлося також про літургічні проблеми і новий служебник для Церкви.

(Закінчення на стор. 4)

Відбудеться зустріч громади з амбасадорами України

Ню Йорк. — Комісія допомоги дипломатичним місіям України інформує, що плянується зустріч української громади Метрополітального Ню Йорку з амбасадорами України до ЗСА і Організації Об'єднаних Націй.

Зустріч відбудеться в неділю, 7-го червня, о год. 2:30 по полудні в Українському Народному Домі при Другій авеню в Ню Йорку.

Подробиці зустрічі будуть з'ясовані в окремому оголошенні і повідомленні.

Китайський і російський посли прибули в Україну

Київ (УНІАР). — Минулого тижня надзвичайний і повноважний посол Китайської Народньої Республіки Джань Джень вручив вірчі грамоти Президентові України Леонідові Кравчукові. Рівночасно відбулася розмова Л. Кравчука з Джань Дженом про майбутні пляни українсько-китайського співробітнитва. В офіційній церемонії брали участь міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, працівники китайського дипломатичного представництва та інші офіційні особи.

Також надзвичайний і повноважний посол Росії в Україні Леонід Смоляков вручив вірчі грамоти Президентові України.

НОВА ПАРТІЯ

Київ (УНІАР). — Представники Української Національно-демократичної та Української Національної Партій, вирішили утворити спільну партію під назвою Українська Національно-Консервативна Партія. На думку Григорія Приходька, який очолював УНП, новоутворена партія повинна базуватися на трьох засадах: патріотизмі, моралі та свободі економічної діяльности.

Подивляють поміркованість Л. Кравчука

Київ (УНІАР). — Тут Президент України Леонід Кравчук прийняв групу високих старшин НАТО на чолі з командуючим військово-морськими силами НАТО адміралом Джеймсом Еберлі. Гості познайомились з ситуацією в Криму та навколо Чорноморської фльоти. Л. Кравчук підкреслив, що останні події були виключно спрямовані на загострення ситуації, не зважаючи на те, що Україна жодним своїм рішенням не втручалася у внутрішні справи Криму. Представники НАТО, були задоволені поміркованістю становища Президента Л. Кравчука, як і його бажанням розв'язати всі проблеми мирним шляхом.

За надання Україні статусу спеціально запрошеної країни до Ради Европи висловився керівник делегації Ради Европи Дейвид Аткінсон.

Літня школа українстики Гарвардського університету отримала американську дотацію

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — У центрі уваги Фонду Катедр Українознавства стоїть у першу чергу, світовий рівень академічного українознавства. Не менше важливішою ціллю ФКУ — це ширення популярности українознавчих предметів серед чужинців. Жертводавці Фонду Катедр Українознавства уфундували українські катедри та Український Науковий Інститут Гарвардського університету (УНІГУ), щоб працею тих інституцій підтримати ці дві важливі цілі. І справді, українознавчий центр в Гарварді став кузнею українськоі науки. З його науковим дорібком чужинці не тільки що рахуються, але й довіряють йому свої власні фонди, щоб підтримати в Гарварді дальший ріст українознавчих наук.

Складовою частиною української Гарварду — це Літня школа українстики (ЛШУ) Гарвардського університету. Цього року чергова сесія цієї школи триватиме від 29-го червня до 21-го серпня. Завдяки політичним змінам на Україні, вписи на цьогорічну сесію значно збільшилися. Насправді, вони з кожним днем зростають. Це заохотило директора ЛШУ, д-р Наталію Пилипюк, вдосконалити програму школи й шукати джерела для її фінансування, в додатку до пожертв добродіїв Фонду Катедр Українознавства. Ще в осені минулого року д-р Пилипюк і директор УНІГУ, проф. Григорій Грабович, внесли прохання до американських добродійних і наукових фундацій по фінансову допомогу для поширення і вдосконалення академічної програми Літньої школи українстики. У програмі наступної сесії, крім курсів української історії, літератури і культури є аж чотири курси української мови: початковий, два середні та вищий. Кожний з цих курсів інтенсивний і оцінюється на вісім університетських кредитів.

Старання д-р Пилипюк завершилися успіхом. У квітні ц.р. отримано повідомлення, що американська Рада суспільних наук і Досліджень (Social Science and Research Council, SSRC), яка існує при Американській раді наукових товариств у Ню Йорку та Аме

(Закінчення на стор. 4)

Російські комуністи розпочали леґальний процес

Москва. — Сердж Шмеман, кореспондент газети „Ню Йорк Таймс", а також інші акредитовані в Москві кореспонденти і пресові агентства повідомляють, що російський Конституційний суд прийняв скаргу забороненої тепер Комуністичної партії, яка оспорює право демократичних організацій і самого президента Російської федерації Бориса Єльцина припинити діяльність комуністів і привласнювати собі „їхнє майно".

Судова розправа розпічнеться 7-го липня, а оскарження до суду підписали 36 колишніх високих партократів і членів Центрального Комітету КПСС.

Суд прийняв також петицію від Олега Румянцева, прихильника демократичних організацій і самого Єльцина та секретая російської конституційної комісії, у якій він вимагає від Конституційного суду проголошення Комуністичної партії неконституційною організацією і просить передати справу оскарження за злочини до генеральної прокуратури і Верховного суду Російської федерації.

Вміжчасі комуністи, партократи і їхні прихильники влаштували в Москві, Санкт Петербурзі й інших більших містах повсюдно невеликі числом демонстрації, метою яких є перестерегти судові власті перед драстичним рішенням, яке потягає за собою повну ліквідацію майна незаконно придбаного комуністами, шляхом удержавлення, ліквідації, грабунків не тільки республік, але також приватних осіб тощо.

Сполучивши дві скарги разом, існує така можливість, що Конституційний суд, у якому засідають ще й досі колишні партократи, може винести спірне рішення про те, що декрет президента Росії Б. Єльцина є дійсно неконституційним потягненням, і щойно після цього рішення, прийняти своє власне про заборону Комуністичної партії, ліквідацію її майна і її неконституційну діяльність.

Урядову делегацію на переслуханні у Конституційному суді репрезентуватимуть Геннадій Е. Бурбуліс, Сергей Шахрай та інші дорадники Єльцина. Політичні спостерігачі не виключають, що Компартію, якщо її проголосять неконституційною, судитимуть за злочини проти людства і домагатимуться повернення державній касі більйонів долярів, золота, плятини, срібла та вартісних паперів, які тепер здепоновані у закордонних банках на доручення самого тодішнього генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Горбачова, якого Конституційний суд має в пляні покликати до свідчення, а також його помічників — Володимира Івашка, Єгора Лігачова, Віталія І. Воротнікова, Владіміра Долгих та інших.

Більшість коментаторів погоджуються, що переслухання іде не тільки по лінії заборони діяльности Комуністичної партії. Йдеться також про вплив суду на опінію народу, закінчення ери комунізму і притуплення активности прихильників твердого кулака, які дотепер ще мають досить впливу і сили в російському парляменті, щоб провести фундаментальні зміни на найвищому державному рівні.

ЧЕЙНІ ЗАКЛИКАЄ ДО ВИВЕДЕННЯ ВІЙСЬКА З ПРИБАЛТИКИ

Гельсінкі, Фінляндія. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що у Ф Фінляндії перебував з офіційною візитою секретар Департаменту оборони З'єднаних Стейтів Америки Ричард Чейні і делегація Пентагону. Чейні зустрівся з президентом невтральної Фінляндії Майно Койвісто і прем'єр-міністром тієї країни Паво Вайріненом, а потім виступив на пресовій конференції і з'ясував присутнім журналістам нову мирову концепцію політики Уряду ЗСА, яка базується на підтримці демократії на Сході, в першу чергу в країнах колишнього Совєтського Союзу і заступають думку, що військові частини колишньої совєтської імперії можуть перебувати на чужих територіях тільки за дозволом місцевих урядів. Тому він вважає, що відповідальні чинники в Москві повинні якнайскорше вивести військові частини з Прибалтики, бо ті країни не будуть почуватися свобідними, поки на їхніх територіях перебуватиме колишня окупаційна армія.

Кореспондент АП підкреслює, що слова Р. Чейні віддзеркалюють невдоволення Вашінгтону дуже повільним скороченням військових частин колишньої комуно-московської імперії, а зокрема виведення цього війська з трьох прибалтійських країн, Польщі і Німеччини.

Німеччина, сама велика і багата держава, то вона ще принаймні може за собою обстояти у безпосередніх переговорах з урядом Російської федерації, але всі інші названі, зокрема Литва, Латвія і Естонія, такої можливости не мають. Чейні повідомив, що у Прибалтиці все ще перебуває понад 100,000 колишніх совєтських вояків, опіку над якими перебрала на себе Росія. Він додав, що розпочався процес виведення з Німеччини і Польщі, а з Прибалтики немає позитивних інформацій. Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що Росія зумисно сповільнює цю справу, щоб далі контролювати, або принаймні негативно впливати на національний розвиток в тих країнах.

Фінляндія, як уже інформували засоби масової інформації, вирішила купити в американської летунської корпорації „Мекдоналд-Даглес" 64 воєнні літаки типу Ф-16 за три більйони долярів. Такою постановою Фінляндія „порушила" довголітню традицію, накинену їй російськими імперіялістами про закуп воєнної техніки тільки на Сході.

У п'ятницю, 29-го травня, Чейні оглянув деякі військові об'єкти на півночі і в центральній частині Фінляндії. В суботу, 30-го травня, він мав відлетіти до Швеції, а потім відвідає ще Головну квартиру НАТО в Брюселі і кілька інших західньоевропейських країн.

У СВІТІ

ПОСТІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК України в ООН Віктор Батюк повідомив на пресовій конференції в Ню Йорку, що у вівторок, 26-го травня, генеральному секретареві ООН було вручено текст ноти міністерства закордонних справ з тим, що 21-го травня Верховна рада Росії прийняла постанову, якою заперечила законність входження Криму у склад України. Прийняття цієї постанови Україна розцінює як крок, що йде врозріз із нормами і принципами сучасного міжнародного права і може привести до небезпечних наслідків, — підкреслюється в українській ноті.

ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ Карльос Менем запевнив, що невдовзі скасує рубрику секретности з архівів, що стосуються репресивної діяльности спецслужб колишнього військового режиму. На пресовій конференції в понеділок, 25-го травня, президент Менем заявив, що уряд оприлюднить документи вйськовиків і поліції. Арґентинська спільнота з прихильністю зустріла президентську обіцянку висвітлити найчорніші сторінки недавньої історії країни.

МИТРОПОЛИТ УПЦ Філарет обвинуватив Синод Російської Православної Церкви в намірах здійснити в Україні архиєрейський переворот. „Це відбувається задля політичних інтересів, тому що Росія хоче знову стати великою і втягнути в свою орбіту Україну. Ось чому затіяно цю нечесну гру з Церквою", — сказав Філарет.

В СЕРЕДУ, 27-ГО ТРАВНЯ, країни Европейської спільноти погодилися запровадити торговельне ембарго проти Сербії. Керівництво Спільного ринку також звернулося до ООН із закликом вчинити те саме. Рішення про ембарго було прийнято після раннього повідомлення преси, що три міни, випущені сербами, вцілили в довгу чергу мирних громадян, котрі стояли під хлібною крамницею. Біля 20 осіб було вбито, до сотні ранено.

СУПЕРЕЧНОСТІ МІЖ президентом Польщі Лехом Валенсою і урядом Яна Ольшевського загострилися настільки, що Валенса не бачить можливости для продовження діяльности уряду в його теперішньому складі. Проте останнє слово, вважає президент, має бути за парляментом, який зформував цей уряд. В неділю, 24-го травня, з вимогою резиґнації уряду виступила Головна рада Демократичної партії — найбільшого за числом місць у парляменті політичного об'єднання.

РЕКОРДОВЕ ЧИСЛО — 18 альпіністів з різних країн здійснили одночасно сходження на вершину Еверест у Гімалаях. Експедицію очолював новозеляндець Роберт Голлі. Серед учасників сходження були шерпи Ерел і Чам, які стали першими непальцями, що піднялися на Еверест.

САВДІЙСЬКА ПРИВАТНА інвестиційна компанія Аль-Барака плянує занувати в Узбекистані комерційний банк з початковим капіталом 100 міл. дол., а також три інвестиційні фонди для економічного розвитку Казахстану, Туркменістану і Узбекистану.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ відновилися переговори про міжнародню торгівлю. Американську сторону представляє Джеймс Бейкер, секретар Департаменту сільського господарства Едвард Мадіган і спеціяльний представник Президента з зовнішньої торгівлі Карла Гіллс. Вони зустрінуться з віцепрезидентом Европейської комісії Франсом Андріссеном, який представляє інтереси 12 країн Европейської спільноти. В обговоренні проблем міжнародньої торгівлі беруть участь 108 країн, післанці яких періодично зустрічаються вже п'ять років. Недавно переговори були припинені із-за суперечок між ЗСА і Спільним ринком в ділянці субсидій сільському господарству. Останнім часом країни Спільного ринку вирішили погодитися на умови Вашінгтону і знизити рівень своїх субсидій.

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР Білого Дому Марлин Фицвотер повідомив, що у вівторок, 26-го травня, прибережна охорона ЗСА підібрала в морі і повернула у Порт-о-Пренс 38 гаїтянських втікачів. Так почала втілюватися в життя нова політика Вашінгтону щодо гаїтян, які на шляху в ЗСА заповнили військову базу З'єднаних Стейтів Ґвантанамо на Кубі. За словами М. Фицвотера, всіх гаїтян повідомили, що вони мають право подати в американську амбасаду просьбу про надання їм притулку у ЗСА. Після того 17 з 38 повернених втікачів були доставлені в амбасаду, де їм видали аплікації осіб, які претендують на статус політичних втікачів. Рішення Уряду ЗСА повертати гаїтян на батьківщину викликало критику кількох правозахисних організацій. До них приєднався і кандидат на президента від Демократичної партії Билл Клінтон. „Якщо б я був президентом, — заявив він, — то дав би втікачам тимчасовий притулок аж до відновлення на Гаїті законно вибраного уряду". У середу, 27-го травня, прибережна охорона ЗСА повернула на батьківщину ще 587 гаїтян.

ЩЕ НЕ ВСТИГЛА ЗІЙТИ зі сторінок американських газет справа іранґейту, а у Вашінґтоні заговорили про „іракґейт". Спеціяльний прокуратор Лоренс Волш вже кілька років розслідує так званий Ірангейтський скандал, який виник, коли стало відомо, що співробітники Адміністрації Реґена таємно продали зброю Іранові, виплачуючи заручитися його підтримкою для звільнення викрадених у Ливані американців. Л. Волш витратив на ці зусилля понад 30 млн. дол., але майже нічого не добився. Тепер він збирає компромітуючі матеріяли на колишнього секретаря департаменту оборони Каспара Вайнберґера. В той же час у Палаті Репрезентантів під Реґена і Буша підкопується демократ Генрі Гонсалес, який очолює банківську комісію. Він намагається розпалити полум'я чергового скандалу, для якого вже готова і назва — „іракґейт". Це ще одна спроба демократів скомпромітувати Адміністрацію Буша напередодні виборів.

ПРИВІТАЮТЬ ФУТБОЛЬНУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ УКРАЇНИ

Нюарк, Н.Дж. (УСЦАК, О. Твардовський). — В четвер, 22-го травня, в Домі УСВТ „Чорноморська Січ" відбулася чергова зустріч Ділового комітету УСЦАК з представниками Промоційної комісії футбольної Асоціяції Америки (ЮССФА), в часі якої обговорено й узгіднено ряд справ у зв'язку з історичною зустріччю футбольних репрезентацій ЗСА і України. В часі тієї зустрічі члени Промоційної комісії ЮССФА виявили велике вдоволення із дотеперішньої співпраці з УСЦАК та з праці ділового директора зустрічі Євгена Чижовича. Підготова проходить згідно з пляном, зацікавлення змаганнями, що відбудуться в суботу 27-го червня, велике, так між американською, як і українською спільнотою. Розпродаж квитків вступу проходить несподівано швидко і можливо закінчиться ще перед змаганнями.

Крім самих змагань, що будуть єдиними в ЗСА — другі збірна України відбуде в Сальвадорі, — Є. Чижович повідомив, що в п'ятницю увечорі, 26-го червня, в год. 8-ій в Рамада Готелі Іст Гановері, в якому головним директором є колишній визначний відбиванкар Орест Федаш, відбудеться привітальний бенкет. В часі бенкету представники українських спортових осередків, молодечих і суспільно-громадських організацій матимуть можливість привітати спортовців з вільної України і побажати їм успіхів в їх намаганнях гідно репрезентувати Україну на міжнародній арені. Місця на цьому бенкеті слід замовляти прямо в Рамада Готелі, телефонуючи на число (201) 386-5622. Майстром церемонії на цьому бенкеті буде Северин Палидович.

У підготові до цієї важливої зустрічі працює багато осіб. Ця зустріч, як відзначив Є. Чижович, переходить рамці чисто спортової імпрези. Про неї знають і візьмуть участь визначні особи тек з американського політичного світу, конгресмени, сенатори, будуть запрошені амбасадори України у Вашінґтоні і ООН в Ню Йорку. Якщо дозволить час, прибуде відомий фільмовий актор українського походження Джек Пелєнс-Палагнюк.

Провід УСЦАК всеціло включився до підготови тієї історичної зустрічі, відкликавши заплановані Українські Спортові Ігрища Молоді та інші імпрези, що мали відбутися напередодні і в часі змагань. Як відзначив голова УСЦАК Мирон Стебельський: „Наша Централя і спортова громада довго змагалися за право України вийти на світову арену під своїм блакитно-жовтим прапором, самостійно. Тепер усі ми, що дожили до цього блаженного часу, зобов'язані допомагати й закріплювати спортову самостійність України".

Квитки вступу на змагання можна замовити в УСЦАК, через крамницю „Дніпро", 698 Сенфордаве., Нюарк, Н.Дж, 07106; тел. (201) 373-8783, в годинах 9:30 — 4:30 по полудні; Тікетмайстер Ню Йорк (212) 307-7171, Ню Джерзі (201) 507-8900, або (609) 520-8383

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У ВІННІПЕЗІ

Вінніпеґ, Ман. — Тут від п'ятниці до неділі, 19—21-го червня, відбуватиметься наукова конференція на тему „Українська релігійна традиція в Канаді". Конференція проходитиме тут в Колегії св. Андрея на кемпусі Манітобського університету. Доповіді будуть читатися двома мовами — англійською та українською. Під час конференції буде влаштований бенкет для відзначення 45-ліття Колегії св. Андрея.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 28-го травня, 11,171 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

296,255.23

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Проблема міжнародного роззброєння і Україна

У липні минулого року, після дев'ятирічних американсько-совєтських переговорів, підписано у Москві договір про редукцію існуючих далекосяжних ракет з атомовими головками. Тоді, пригадується, був на цьому місці коментар, у якому вказано на реальну безвартність того договору, бо людство не почуватиме себе безпечнішим, коли Америка зменшить свої атомові далекосяжні ракети з 10,000 до 8,000, а колишній Совєтський Союз — за тим договором — мав зредукувати своїх 10,200 ракет до 6,500. При страхітливій нищівній силі кожної однієї такої ракети просто смішно радіти, що така „редукція" дає якусь реальну забезпеку світові. Але американський Уряд вважав, що цей договір з СССР — це великий успіх, бо започатковує процес загального міжнародного роззброєння, — що було і є сущою утопією.

А втім, і цього договору про далекосяжні атомові ракети між ЗСА і СССР не можна було ратифікувати, бо в Совєтському Союзі йшов уже процес розкладу, який довів під кінець минулого року до фактичного загину імперії. Коли ж влада у Росії перейшла в руки Боріса Єльцина і тамтешнього парляменту — вони відмовилися ратифікувати договір, підписаний Джорджом Бушем і Міхаїлом Ґорбачовим, поки не погодяться на це Україна, Білорусь і Казахстан, на території яких були заховані у підземних сховищах отакі ракети. У минулому тижні, 23-го травня ц. р. відбулася у столиці Португалії Лісбоні конференція 62-ох держав, які у періоді холодної війни підписали були договір, за яким зобов'язалися не творити свою атомову зброю, чи — маючи вже її — не розбудовувати і не сприяти поширенню атомової зброї у будь-котрій країні. З нагоди тієї конференції — Україна, Білорусь і Казахстан підписали протокол, який уможливлює тепер російському парляментові у Москві ратифікувати цей ніби договір, підписаний ще Ґорбачовим. На конференції у Лісбоні був присутній міністер закордонних справ України Анатоль Зленко і він підписав той протокол. Підписав його також державний секретар Джеймс Бейкер.

У широкому дописі з Лісбони про цю подію подано, що Україна вже не має ракет на коротку віддаль, бо переслала їх до Росії, де мають їх знищити, і що Україна є ніби після Америки і Росії третьою тепер найсильнішою державою з ядровою зброєю. Це звучить неясно, бо відомо, що Леонід Кравчук вже у своїй першій розмові з президентом Бушем заявив бажання України бути безатомовою країною і те саме потвердив недавно, відвідавши Вашінґтон уже в офіційному характері, як Президент України.

Хід подій у світ автоматично втягає Україну у вир міжнародних проблем, змін, конференцій, договорів. На недавній нараді у Державному Департаменті названий вище державний секретар Джеймс Бейкер заявив делеґатам України, що її безпеку ґарантує Гельсінкський договір з 1975 року про непорушність існуючих державних кордонів — про це була вже тут мова.

В Україні йде тепер процес творення своєї армії з-посеред півмільйонової колишньої совєтської армії, яка залишилась в Україні після розвалу СССР та з отих сотень тисяч вояків і старшин, які добровільно склали присягу на вірність Україні. Від генерал-полковника Костянтина Морозова, який перебував у Ню Йорку, ми чули, що зголошується до української армії більше охочих, як їх можна прийняти. З отієї кореспонденції у „Ню Йорк Таймсі" довідуємося, що Президент дістав був від президентів України й Білорусі листа зі заввагою, щоб роззброєння у світі велося на базі міжнародних договорів і міжнародної контролі. Україна, хоч матеріяльно бідна і хоч має ще тисячу проблем, з яких кожна важлива, водночас вже тепер стає активним членом великої міжнародної сім'ї. І чим кращий буде її внутрішній вигляд і чим більше кріпшатиме — тим більшу вагу матиме її голос, бо територією, числом населення та своїми природними багатствами має всі дані стати однією з провідних демократичних країн.

ТУРЕЦЬКА ЛЕТУНСЬКА компанія Тюрк Гава Йоллори розпочала реґулярні лети між Стамбулом, Ташкентом і Алма-Атою. Ці лети матимуть важливе значення для політичного зближення Туречини і середньоазійських республік, а також для розвитку економічного співробітництва.

Олександер Серафин

ШЛЯХИ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Міжнародний валютний фонд (МВФ) значно змінив свої передбачення відносно росту світової економіки в порівнянні з попереднім, що був опублікований в жовтні 1991 року. В жовтні, МВФ передбачав ріст в 1992 році на 2.7 відсотка, а тепер тільки на 1.4 відсотка. До цієї зміни також спричинилася у великій мірі, повільніше відновлення американської економії. Фонд уважає, що в 1993 році економічний ріст буде 3.6 відс.

Економічний ріст індустріяльних держав Заходу досягне 1.8 відсотка в 1992 році і 3.3 відс. в 1993 році. Ріст у цих країнах був спинений браком довір'я споживачів та вищими податками і вищою відсотковою стопою в Німеччині, що збільшило кошти капіталу в інших европейських країнах та меншими інвестиціями в Японії. Фонд є згідний а економічною політикою великих індустріяльних держав, яка має запобігти ще більшому занепадові. Ці країни повинні, одначе, на його думку, з приверненням росту їхніх економій, знизити бюджетовий дефіцит, чого не зробили ЗСА і Італія, протягом 1980 років, коли вони мали сильний економічний ріст.

Економічна активність в Европі буде слабша, до чого причинилися високі відсотки. ММФ спонукає Німеччину зменшити свій бюджетний дефіцит, до якого довела головно злука німецьких земель. Німеччина підвищила відсотки, щоб протидіяти інфляції, до якої спричинилися колосальні державні видатки.

Східня Европа матиме спад одного відсотка цього року і ріст 3.9 відс. на наступний рік. Минулого року було зниження на 16.6 відс. Економіка колишнього СССР впаде на 17.5 відс. ц. р. На наступний рік МВФ не дає прогнози. Повільний економічний ріст на Заході також посередньо довів до більшого упадку у Східній Европі.

Інфляція у Східній Европі минулого року була 134.7 відс., цього року становитиме 95 відсотків, а в наступному році передбачають 44 відс. У колишньому СССР, вона досягне 1,000 відсотків ц. р. Немає передбачень на 1993 рік. Підвишка відсотків в Німеччині викликала безробіття в Европі та в інших країнах світу. Звідомлення фонду стверджує, що економіка Східньої Европи починає устійнюватися, але економії колишніх республік переживуть нові кризи.

Настає можливість зниження відсотків в Европі, якщо Німеччина введе в життя скоріше, як дотепер передбачають економічні пляни. Німеччину до цього закликають ЗСА і МВФ. Великий вплив злуки німецьких земель на господарку не тільки Німеччини, але також усієї Европи не був вповні передбачений. Німецький уряд обіцяє чотири роки строгої економічної політики, щоб заплатити за злуку своїх земель.

До росту світової економіки може причинитися Японія і тому інші індустріяльні країни натискають на неї . Японія противиться тому, інші індустріяльні країни натискають на неї. Японія противиться цьому тискові, бо вважає, що вона є на добрій дорозі і всякі інші фінансові потягнення можуть бути шкідливими.

На думку Вашінґтону, американська економія є на шляху відновлення. Міністер фінансів Великобританії передбачає, що ріст в їхній економіці буде утверджений цього року. Німеччина досягнула один відсоток в брутто домашньому продукті у першому кварталі ц. р. у порівнянні з першим кварталом 1991 року. Вона сподівається досягнути 2.0 відсотка протягом 1992 року.

На думку МВФ в усіх великих індустріяльних державах є потрібні значні зміни, щоб зробити більш ліберальною сільсько-господарську торгівлю і зменшити їй внутрішню державну допомогу. Податкова система, зокрема в ЗСА, вимагає перегляду, щоб підвищити інвестиції і збільшити ощадності.

Значне безробіття в Европі вимагає конечности реформ на ринку праці. Японія потребує рішучих змін у законах відносно фінансових оборотів, суперництві та плянів про землевласність.

Інфляція повільно падає і досягне в індустріяльних країнах 3.3 відс. ц. р. і 3.2 відс. в 1993 році. Безробіття у них становитиме 7.3 відс. ц. р. і 7.0 відс. у наступному році. Всесвітній рівень торгівлі буде вищий ц. р. від минулого і буде ще вищий у наступному році.

Теперішня прогноза МВФ світового економічного росту — більш песимістична, ніж попередня. Фонд закликає провідників держав діяти обережно. „Дальша, більша знижка опроцентування в ЗСА, Канаді чи Японії не оправдана", твердить МВФ. Міністри фінансів цих держав, одначе, повинні стояти на сторожі і змінити свою фінансову політику, якщо появляться інфляційні побудники.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ідолів, що не хочуть зійти зі сцени

Колись давно один із наших українських розумних політичних мужів навчав мене, молоду журналістку, щоб запам'ятала, що в „політичному житті не можна скомпромітуватися". Здається, ця мудрість не завжди відповідає дійсності, бо тепер, після років журналістичної праці, бачимо як вміло та не перебираючи у засобах уміють американські журналісти витягнути на сторінки преси справжні або і видумані компромітуючі інформації про американських політиків, зокрема перед виборами ці часто пікантні історійки можуть вбити популярність кандидатів на високі пости.

Тому нам справді незрозуміле чому у відношенні до чужих політиків американська преса вміє так всеціло мовчати і бути так прихильною, як це ми усі завважили, у відношенні до Міхаїла Ґорбачова. Не думаємо, щоб в тому випадку була якась цензура Державного Департаменту, коли її немає у випадках американських політиків — отже таки виглядає, що це справді „теляче" засліплення Ґорбачовим у західньому світі опанувало всеціло так публіку, як і засоби масової інформації в ЗСА.

Значить, цей недавній ідол в колишньому СССР, що втратив у прискореному темпі популярність на своїй території, ніяк не втрачає її на Заході та навіть не думає уступити із світової сцени. Його відвідини в ЗСА — найкращий тому доказ. Для нас, українців, залишиться незрозумілим, чому М. Ґорбачова приймали на терені нашої прибраної батьківщини з такими почестями і з таким розголосом, а багаті громадяни, які не спішаться допомогти фінансово Україні, щедро склали гроші на якусь фундацію Ґорбачова, яка є приватною лавочкою колишнього ідола політичних змін в Східній Европі. А колишній комуніст зовсім не постидався брати солоні гроші за свої публічні виступи або бенкети в його честь, на які учасники складали тисячі долярів.

Припадок чи добре продумана акція, що М. Ґорбачов приїхав до ЗСА у тому самому часі як президент України Леонід Кравчук?

Але як не було б — знаємо добре, що очі усіх американців та усіх засобів масової інформації звернулися на колишнього ідола, а не на сходячу зірку на політичному небозводі . Тільки дуже нечисленні журналісти і політики остерігали публічно, що Україна і її перший Президент — це сила майбутнього і треба їм присвятити більшу увагу. Ніхто не звернув також уваги, що колишній Президент СССР у своїх промовах пильно промовчує своє минуле, а хвалиться лише тим, що був „початком кінця комуністичного режиму", наколи Л. Кравчук відверто заявив у пресовій конференції, що він був комуністом і членом ЦК партії, але коли перечитав книжку про голод в Україні у 1932 — 1933 роках, тоді здав собі справу, до якої міри він був несвідомий справжніх злочинів комуністичного режиму.

Як бачимо, відвідини М. Ґорбачова в ЗСА, наглядно показали засліплення американського загалу політичним актором, який ніяк не хоче зійти зі світової сцени, хоча у себе вдома не находить авдиторії і захоплення.

Подібне, читаємо, діється із польським комуністичним президентом ген. Войцєхом Ярузельським. І він не думає зійти зі світла прожекторів, хоча в Польщі змусили його залишити провідний пост. Він пише щоденники і в письмі та слові переконує своїх земляків та цілий політичний світ, що все що він робив було подумане на добро його батьківщини, включно із проголошенням надзвичайного стану, який так дався в знаки населенню. Він уважає, що його ліві погляди і політика вийшли на добро Польщі та він не має чого ховатися. І тут знову західній світ вірить акторові, що він добре заграв свою ролю.

Виглядає, отже, що мій давній учитель політичних аксіом був таки правий: у політичному житті не легко скомпромітуватися.

О-КА

Микола Кушніренко

ЗНАЧЕННЯ ШЕВЧЕНКОВОГО ПАМ'ЯТНИКА В УЖГОРОДІ

II

Року 1928 чи 1929 Ґренджу-Донського запрошено на всеукраїнську правописну конференцію до Харкова. Але його працедавці обурились: „Ви вже свою відпустку вичерпали". Ґренджа-Донський був бухгалтером у Підкарпатському банку.

Дорогу Шевченковому пам'ятникові на Закарпатській Україні торували тамтешні українські патріоти на початках 1920 років, і лише через 70 років є можливість і нагода цей пам'ятник спорудити. Має він не лише культурне, а в першу чергу політичне значення. Недаром шеф корпусу жандармів граф Олексій Орлов писав 1947 року у „докладі" цареві Миколі І, що „з улюбленими (Шевченковими) віршами на Україні могли згодом закоренитись думки... і про можливість існування України як окремої держави" (П. Зайцев, ст. 177).

Закарпаття голосувало у референдумі 1-го грудня 1991 року за самостійність України, віддавши 92.1 відс. з усіх поданих голосів. Але цей вислід, як і в інших областях, був наслідком політичної коньюктури, що за всю українську історію не була більше сприятлива Україні, як у грудні 1991 року. Тоді розвалилась совєтська тюрма і роля Єльцина була велика. Формальну самостійність ще треба виповнити українським самостійницьким змістом.

Закарпаття, під геополітичним оглядом, — це відкрита брама української держави до західнього світу, — до Праги, Відня й на Балкани. Під оглядом етнічним чисто українське населення, що протягом віків ставило опір всім заходам винародовлення. У віках XVII і XVIII цей народ мав церковний зв'язок із Києвом і ця традиція затрималась аж до Хустського Конґресу 21-го січня 1919 року.

Панівне становище мадярів на Закарпатті, за 45 років комуністичної диктатури, не зменшилось, а майже збільшилось. У журналі „Сучасність" у 1980 роках була подана цікава статистика державних субсидій на культурно-національні потреби мадярів і українців. Мадяри, при 13 відс. свого населення краю, мали тих субсидій на більшу суму, ніж українці, що складають майже 80 відс. населення (78.4 відс.). У 1973 році мені довелося бути туристом в Ужгороді, на вулицях я чув лише мадярську та російську мови. Адвокат Т. Логойда, який працює на Закарпатті в Берегові, ще донедавна мусіла у професійній праці вживати тільки російську або мадярську мови.

Большевики, за часів свого панування, виплекали на Закарпатті породу „волощуків", вони не лише русифікували, але й мадяризували Закарпаття аби лише не українізувати. За австро-угорської монархії на Закарпатті не було жодного пам'ятника мадярському поетові, але за панування комуністів в Ужгороді споруджено пам'ятник мадярському поетові Шандорові Петефі. Петефі — літературний псевдонім, дійсне прізвище Петрович, його мати словачка, а батько — бачванський серб або русин (українець). Після 1867 року Мадярщина особливо настирливо мадяризувала немадярські народи, що опинилися в її межах. Західні публіцисти, спостерігаючи це явище, писали, що Мадярщина є фабрикою мадярів. Свого найбільшого поета мадяри також „зфабрикували", — став ним чистий слов'янин.

Для закарпатських українців Петефі є лише пригадкою про мадяризацію та приниження, до Закарпаття він не мав ніякого відношення. Бував він тут і у своїх спогадах згадує Закарпаття, але ані одним натяком не згадав закарпатських русинів, немов їх взагалі не було і нема на Закарпатті.

Мадяри на Закарпатті не були льояльною меншиною до головного народу-господаря краю, а його п'ятою колоною". Особливо, це вибухло у критичні дні Карпатської України 16-го — 17-го березня 1939 року, коли місцеві мадяри по містах озброїлися й нападали на січовиків, що відступали, та на втікачів, всіх їх арештовували й декого відразу розстрілювали, а інших відвозили до концтаборів, з них найвідоміший Варюлапош. Ґренджа-Донський, переживши тортури у Варюлапоші, у липні 1939 року прийшов до Хусту. У своїх спогадах він пише: „Я знаходився неначе між двома млиновими колесами: згори під суворим доглядом поліції і жандармерії, здолини під терором місцевої мадярні". (Ст. 231, Твори т. 10). Пишу це не для того, щоб дорікати угорцям, що голосували за самостійність України, а щоб пригадати історичні факти. Корисно їх знати і закарпатським мадярам.

На тлі історичної минувшини і сучасности, пам'ятник Петефію в Ужгороді є, делікатно кажучи, анахронізмом.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Ужгороді має бу-

(Закінчення на стор. 3)

І. Дибко-Филипчак

„ІСПИТ ПАМ'ЯТІ" — ПРО ДОЛЮ Д. ГУМЕННОЇ

Що таке доля? Чи, хто є доля? Яка ж її сила, що стає моттом життя кожної людини? Про долю говорять в думах, піснях, поемах, з нею радіють, сумують, йдуть на прю невідраднощам, але інколи й дорікають долі й у відчаї проклинають. Значить, долі бувають різні, а ми з такою чи іншою дружимо або і утікаємо, бо не подорозі з нашими прикметами душі. Та, хоч не хоч, таки доля стала нашим, нерозлучним товаришем життя. Маркантним прикладом у цьому висновку, чи не слова Тараса шевченка: ... „Ти другом, братом і сестрою Сіромі стала", а далі каже:... „Ми не лукавили з тобою, ми просто йшли, ... ходімо ж доленько моя!"

Не з іншою, а з тією ж саме долею, із тими прикметами її, що і Шевченко в нерозлучному жив, не „лукавивши" — стрічала Докія Гуменна кожний день свого життя, не промінявши її на таку, яку зготовив окупант. У двох томах „Дар Евдотеї" — „іспитом пам'яті" описала Докія Гуменна події такого життя, що стали спільним знаменником і її і всіх тих друзів Слова у світі літератури, що „не лукавили", що „просто йшли"... „Дар Евдотеї", у двох томах, вийшов у Видавництві ім. В. Симоненка, з передмовою ред. Осипа Зінкевича; у присвяті батька письменниці. Зміст двох томів підказує мені, що він стане цінним даром грядучим поколінням. Не одна подія, описана Докією Гуменною, відчинить поколінням двері для зрозуміння долі народу України. Оживуть імена тих, яким доля режиму не щадила знущань, не дозволяла розправити крила у світ літератури. Стане грядучим поколінням перед очі той тернистий шлях, на якому вільне слово не могло проявитись у літературі народу. Значить вагу слова, знав окупант, знав, що рівень літератури є мірилом культури народу, а рідна мова душею його...

Отже — біографія Докії Гуменної є і біографією її народу і її друзів-письменників. Уже на вступі в першому томі наголошує вона: „Моя біографія повторює долю тих, що народилися у період передреволюції і перейшли те, що було всім". А чому перейшли? І, що перейшли? Те, пояснює Гуменна вже в другому томі, коли прийшла до переконання, що йдучи шляхом життя, всі зусилля „не лукавити" стрічали жорстокий спротив і не принесли належний успіх її творчості. В чому ж причина? Ось, як пояснює причину Гуменна:... „Цю мою долю хтось вирішив ще за рік до мого народження 1903 р. на другому Лондонському (?) з'їзді РСДРП, хтось нею розпорядився, якийсь бронштейн із свердловим та ульяновими. Яке вони мали право? Це тоді на цьому з'їзді ухвалили вони запровадити на життя чужого їм народу колективізацію і заради неї знищити стан хліборобів. Хто їм дав право замахнутися на життя чужого їм народу?" В тому часі, коли заплановане на з'їзді проходило в Україні в кошмарну дійсність, виростало молоде дівча — хуторянка Євдоня. Вже у провесні свого життя, вона бачила і чула якими ділами і словами доходили до визначеної в Лондоні, мети: ... „Рознесемо ваші хуторі, ваші вишневі садочки, вирубаємо до тла, а вас вивеземо на сибірські морози..."

Приховуючи своє походження, молода Докія, не признаючись до роду хуторян, виїхала з Жашкова до Києва. Відчула потребу науки, відчула в собі придане, „нелукавою долею" своєю — хист слова, йому слід заговорити у літературній творчості. Те почуття в собі — спрямовувався до вершин, — Гуменна пояснює: „Мій девіз поставлений ще в юнацтві ніколи не кидав мене: самовдосконалюватися, рости", „хоч би на вколішках, а повзти до вершин моїх спроможностей". Вірна своїм поривам душі, Докія Гуменна розгортала крила, її твори почали появлятись, вона стала членом „Плуга". Але, якби не старалась, її твори, тут і там, зраджували приховане, бо „не лукавила"... Властьімущі відчували в її творах такі прикмети духової вартости, що не вкладались до прокрустових мірил партії. Адже, Господи, як могла вона в суперлятивах хвальби писати про колективізацію? Вона ж бачила тридцяті роки! Саме про них і заговорила крещендом розпуки (вже на волі) у творі „Діти Чумацького Шляху". За те, що „просто йшла" — стрічає молода письменниця перепони, наругу, а то й не допускання її творів до друку. Але вона бачила, що ось таке знущання не над нею однією лише:... „Саме тоді якнайширше розлилася хвиля нових ґрадіозних арештів. В кожній родині були заарештовані, заслані, розстріляні".

А далі пояснює про себе, що:... „Ця нова хвиля вже мене не діткнула. Я вже була „парія". Горе її долі, стало частиною багатогранного жахіття України. Вона порівнює те жахіття із напливом „хвилі океана":... „Перша хвиля змила аристократичну верхівку... друга пішла на заможні столипівські хуторі, на мого діда... третя хвиля — розгром села, середньої верстви, й вихідців із нього. Це був погром на мене. З цією хвилею я попала в „тріски", стала „одіозною постаттю". Прикладом цьому, що не одні праці її літературної творчости пролежали, на столах властьімущих, не побачивши світла денного. Тоді Гуменна питає: „Для чого ж я народжена, коли ось такий крах з моєю пристрастю до літератури. Я ж чужа цьому світові, не тут моє місце". А далі пише: „...Куди я не стукалась, передо мною двері замкнені". О, так, не було місця там де їй, дитині рідної Землі, по правді, належалось бути; бо там, письменниця пояснює:... „порозсідалися „українскіє пісателі" в різноманітних позах: „розвальцем у кріслах, ногами догори на столах". А, що роблять ті „пісателі"? Ось, що:... „Розважаються — вони ж тут господарі! Російською, звичайно, мовою, що мені страшенно ріже вухо. Містечкове міщанство, що перелізло в радянську

(Закінчення на стор. 3)

Виставка дитячих малюнків

Зліва: маляр Юрій Віктюк, вчителька культури Іванка Ричардсон, директор школи Христина Таран та голова батьківського комітету Нестор Попович з учнями школи українознавства.

Весняними днями 11-го та 12-го квітня заля Культурного Осередку стала місцем мистецької виставки-конкурсу учнів Школи Українознавства Товариства „Рідна Школа" в місті Чикаго.

У першій дитячій виставці взяли участь учні школи від дошкілля до 11-ої кляси. Організатором виставки етав учитель культури мистець Юрій Віктюк. Діяльну участь у проведенні цієї виставки взяли дирекція школи та батьківський комітет.

На відкриття виставки залю заповнили учні, батьки та гості. Вступне слово виголосила директор школи Христина Таран. Вона наголосила, що українці — талановитий народ і підтвердженням цього є виставка, яка відкривається. Наш народ по праву гордиться мистецькими силами від славного нашого поета-маляра Т. Шевченка до сучасних мистців тут, в Америці.

Опісля мистець Ю. Віктюк звернувся до батьків, щоб плекали та підтримували мистецький дух своїх дітей. Він був приємно вражений, з яким ентузіязмом діти відгукнулися на цю виставку. На залі було представлено понад 145 робіт, виконаних різними техніками. Малюнки були виконані олівцями, перами, в гуаші, акварелі, олійні картини та техніка дертого паперу.

Відвідувачі виставки могли бачити скульптуру „Руки" Наталки Бараник, колаж Ніни Брентлі, тканину Адріяни Річардсон та численні фотографії Нестора Возного, учня матуральної кляси, а також груповий твір учнів 5-ої кляси з назвою „Під водою". Комітет виставки призначив нагороди за 1-ше, 2-ге, 3-тє місця.

Поява цієї виставки викликала зацікавлення чикагських мистців, які відвідали її.

Ця перша виставка мала великий вплив на учнів та батьків. Окрилені успіхами, учні обговорювали майбутні роботи на наступний рік.

Христина Таран

Значення...

(Закінчення зі стор. 2)

ти відповідний до величі Кобзаря-Пророка і поставлений на відповідному місці. Гадаємо на тому місці, де стояв пам'ятник Ленінові, на площі перед урядовою будовою. У Києві пам'ятник Шевченкові стоїть на тому місці, де стояв пам'ятник цареві Миколі І, а в Ужгороді відповідне місце, де стояв пам'ятник Ленінові. Ужгородці проєктують на тому місці пам'ятник жертвам комуністичного терору. На нашу думку, намір добрий, але цей пам'ятник матиме, до якоїсь міри абстрактний характер і може стояти на іншому місці, а на головній площі, проти урядової будови, місце для пам'ятника Т. Шевченкові — символові переможної України.

Управа „Карпатського Союзу" гаряче закликає ширшу українську громаду в Америці прислати свої пожертви на пам'ятник Шевченкові в Ужгороді. Пожертви поштою можна посилати на адресу: Carpathian Alliance, Inc., P. O. Box 567, Cooper Station, New York, N.Y.10003.

Можна й особисто скласти пожертву на руки Наталії Канюги у Кредитівці „Самопоміч": вона там працює і є касиром „Карпатського Союзу", 108 Second Ave., New York, N. Y.

Прізвища жертводавців будуть опубліковані в закарпатській пресі, як про це повідомив голова Ради ТУМ проф. П. Чучка.

„Іспит"...

(Закінчення зі стор. 2)

дійсність і тут розпаношилися". Ось ті „господарі", „пісателі" казали Гуменній, що „їм треба „позитивної героїні", примітивно-стандартного типу". Саме цього не добачали в її творах. Вони ж бо: „В тонких, психологічних нюансах так розуміється, як свині на помаранчах" — пояснює Гуменна.

Доспівав самозрозумілий жаль у письменниці. Вона була свідома вартостей своїх спроможностей, і, у роздумах, питає: ... „Чого вони мене нищать, душать, — я ж дорогоцінний посуд, що його треба берегти, плекати, в мені бренить повно творчих сил, а вони до мене, як до грубого черепка". Та не тільки до неї, а до всіх тих, хто, як вона, письменників однієї й тієї ж долі, що із часу життя Шевченка. І. Гуменна бачила, як: „Почали зникати українські письменники один за одним... всіх і не перечислю, бо багато". Знищувались, зрубували „рубачі" „вишневий сад", відтак почали: „насаджувати свої щепи..." почавсь колектив українських письменників ренегатами своєї нації „українскімі пісатєлями", що й мови української не уважали за потрібне знати... З дому літератури зробився Заготскот, а з Заготскоту виплодився департамент казенної літератури, очолений монархом, маленьким сталінчиком — старшим наймитом О. Корнійчуком".

Говорить, питає призадума долі Гуменної: „...Цей цинізм терпіли українські комуністи — Корнійчук, Ле, Бажан"? Та, так, знать терпіли і тоді, коли: „Альтман дістав дві тисячі нагороди за ,найкращу біографію' Шевченка". Таким чином „понасаджувані щепи" розвивали свою працю: „Дорвалися русифікаційну погромну дію провадити в середині української секції Спілки. (Так, так! В державі Україні, її література — лише секція!)"

Все наведене мною з двотомника „Дар Евдотеї" — це лиш малий клаптик з автобіографії непересічно-особливої письменниці Докії Гуменної, що так, як і Шевченко, зі своєю долею не лукавила. Я зупинилась лиш на тих місцях, дуже мініятюрно, на тих переживаннях письменниці, що входили в спільний знаменник жорстоко поневоленого народу України. В своєму „іспиті пам'яті" Докія Гуменна, на чимало сторінках, зупинилась над долею села України, та її діда, що з діда-прадіда був чесним господарем своєї Землі, а за це його й таких, як він, жорстоко ,покарали'...

Однак я не можу поминути ось цього, в „іспиті пам'яті", пояснення Докії Гуменної, що привело її повернути увагу до тих віків, що ще й досі живуть у „генах" традицій й звичаїв, серед її народу, і на хуторі у Жашкові, бо ще дівчам чула в піснях і приглядалась весільним обрядам. Те питання Гуменна пояснює: „Питають мене тепер, що привело мене до доісторичних тем? Я відповідаю: „Радянська критика". Вперли з дійсности, якої я не відтворювала на їх копил, то я почала творити свій власний світ, свою дійсність". А тому, хто не розуміє її „світу" — її течії думок і називав самолюбуванням, зарозумілістю, Гуменна пояснювала це тим, що: „Не зазнав він низин приниження і викинутости, стану, коли душа самомобілізується на самооборону".

У цій самообороні Гуменна шукала такого світу, який сповняв би гідністю й гордощами за приналежність до нього, бо той, в якому заставляв жити окупант, обезцінював і не був її світом! Тому часто поверталася думками з Києва до Жашкова, до того часу, де жили, у дусі традиції предків: її дідо, баба, тітка, мама. Дуже влучно пояснює Гуменна свій зв'язок з минулим: „Часом дивлюсь у дзеркало — бачу перед собою тітку Тодоську. Іншим разом — ну, я ж чисто тітка Мокрина. А то — мама з сумним чимось у очах. А то — сестра Галя, іншим разом — сестра Льона. А то — просто таки бабуня Хросина. Так міняється моє власне обличчя. А скільки ще живе в мені невідомих мені родичів по обох лініях і родичів і їх родичів! Тому я вважаю себе втіленням їх усіх і глибоко закоріненою в український народі". Саме силою того „втілення" — повела Гуменна не одних, що вглиблювались у її літературну творчість, у той світ, що став незнищимим корінням її народу. Заговорили сиві віки у декількох томах творчости письменниці. Та хоч заговорили вже поза її Україною, бо тільки вже на волі розправила крила і злетіла до „Родинного Альбому", щоб розказати грядучим поколінням, що ми не позаду культур світу в минулих віках, а навпаки, наші прапредки рівня їм, а можливо й перед ними. Я вірю, що прийде ще такий час і повернеться Гуменна в Україну, адже почуває себе „глибоко закоріненою в українському народові". Повернеться і заговорить відлунням своєї корінної землі; заговорить „Епізод із життя Европи Критської", розоре „Золотий плуг" скований льодами окупанта, байдужість до минулого; тоді підуть думи розорaними нивами в шуканні знання і скажуть: „Благослови Мати". А Мати — вчинить „Родинний Альбом" і стане зрозумілим уже вияв у народній творчості, бож „Минуле пливе у прийдешнє"... А розгорнувши крила уяви поглянуть на „Небесний Змій" — о, той, що ще із праісторії. А кого ще й зацікавить „Прогулянка Мільйоноліть". І довідаються грядучі покоління України, що далеко, поза межами їхньої землі, живуть „Внуки столітнього Запорожця". Розкаже Гуменна і про той світ у якому довелось, „щоб не лукавити" жити, після хаветті війни — „Серед хмарочосів" і „Вічних вогнів Альберти".

О, так, заговорить Докія Гуменна двадцять двома творами своїх „творчих сил", які (на жаль) щойно поза межами України могли дійти до „вершин її доповненого світа". А дійшла до вершин тому, що: „Дороговказом було тільки моє уперте завзяття і почуття, що йду вірним шляхом, хоч би що". Який маркантний переклик із: „...„Ми просто йшли... ми не лукавили з тобою"...

За останні роки збільшилося в ЗСА емігрантів з України. Багато родин поселюється в Клівленді і Пармі. Щоб ознайомити ці нові родини з українським православним собором св. Володимира в Пармі було влаштовано обід в суботу, 11-го квітня, на якому їх вшанували.

Під час обіду новоприбулих вітали священики собору о. Іван Наконечний і о. Степан Ганкевич. Тому що багато родин з молодшого покоління не мали релігійного виховання і тому що це було під час Великого посту, було обговорено церковну науку про сповідь, св. причастя і великодні святкування. Павло Бурлій, голова парафіяльного уряду, д-р Ігор Махлай і адв. Михайло Добронос також вітали нові родини від парафії.

Н. Н.

Парафія св. Володимира вітає новоприбулих

Новоприбулі з України з отцем прот. С. Ганкевичем і о. І. Наконечним з українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо.

Футболісти з Києва закінчили своє турне по Америці

Виїхавши з Філядельфії 31-го квітня до полудневих стейтів, футбольна дружина Київського Інституту Фізкультури розіграла п'ять змагань в шістьох днях з американськими університетами.

Змагання киян відбулися в такому порядку: 21-го квітня — Ричмонд університет, Ричмонд, Ва. — 1:0, 22-го квітня — Університет Північної Каролайни, Шарлот, П. Каролайна — 2:0, 24-го квітня — Ленор Райн університет, Гікорі, П. Каролайна — 3:0, 25-го квітня — Вейк Форрест університет, Вінстон Сейлем, П. Каролайна — 0:1, 26-го квітня — Віджинія університет, Ричмонд, Ва. — 0:0.

В загальному, враховуючи матчі із Ратгерс університетом, вислід 3:1, і з „Тризубом", вислід 2:1, кияни розіграли сім змагань в тринадцятьох днях, з яких виграли п'ять, ремісували одні і програли одні. Беручи під увагу кількість ігор в так короткому часі і рівень противників, футболісти — студенти Києва здобули надзвичайно великі успіхи.

В понеділок, 27-го квітня, кияни повернулися на „Тризубівку" порощатися, а на другий день, 28-го квітня, 25-членна група відлетіла до Києва.

Футбольна дружина Києва виступала в такому складі: Зайцев Максим, Тата-

Крім гарної гри поодиноких змагунів і зіграного колективу, на спортовому майдані відбулися ряд зутрічей — контактів українських студентів з американськими, які залишили позитивні враження по обох сторонах. Перший раз повівали українські прапори і звучали українські гимни у високих школах Америки, які про Україну мало чули, а в розмові говорили про „рашенс". Наші гості з Києва відразу такі поняття спростовували і скоро було вияснено, хто і де є Україна. Цими зустрічами створено дуже гарні контакти і можливості обміну в майбутньо му.

ренко Олександер, Денисюк Ігор, Чечуга Андрій, Марцун Олександер, Ярко Андрій, Доценко Ігор, Пальчук Євген, Давиденко Олег, Дихтяр Сергій, Жабінський Юрій, Адаменко Олег, Калініченко Сергій, Петрух Олексій, Водопян Олександер, Белінський Ігор; тренер — Андрій Головаш, голова делегації і декан Футбольної Катедри — Анатолій Попов.

Слід відмітити, що гостей через цілу туру від УСО „Тризуб" супроводили голова Ігор Чижович та член Управи Василь Баран. На місцях допомагали ще такі особи: Володимир Чижевич з Вейк Форрест університету опрацював з відповідними школами календарець ігор, д-р Леонід Луценко з Монтклер коледжу подарував для гостей з Києва велику кількість спортового виряду, д-р Богдан Курпаса з Ленор Райн університету приймав гостей в місцевости Гікорі і заопікувався ними, у Філядельфії наша громада та сестри Василіянки із Факс Чейсу гостили нічлігами. Усім згаданим та ще багатьом іншим особам належиться велика подяка.

Розв'язати фінансові проблеми допомогли спонсорам відповідними датками установи Український Народний Союз — Екзекутива і Філядельфійська Округа, СУК „Провидіння" та Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет. Їм подяка за зрозуміння ваги українського спорту.

Підсумовуючи, показується, що такі зустрічі дуже корисні і потрібні для контактів і поширення інформації про Україну. УСО „Тризуб" з Філядельфії, спонсор гостей з Києва вповні вив'язався зі свого завдання. Філядельфійський Спортовий Осередок вже четвертий раз в останніх трьох роках займається зустрічами зі спортовими дружинами з України.

Яр-Ко

Іван Коровицький

Минає рік, як непомітно, відзначений лишень скромними клепсидрами, відійшов з цього світу 8-го червня 1991 року щирий працівник на полі української культури, колишній доцент Варшавського університету, довголітній співпрацівник проф. В. Кубійовича при виданні Енциклопедії Українознавства і дійсний член ВУАН, а останньо — професор Св. Софіївської Духовної Семінарії в Бавнд Бруку та організатор її цінної бібліотеки св. пам. проф. Іван Коровицький.

Уродженець Волині, з околиці міста Володимира, він прийшов на світ 24-го червня (старого стилю) 1907 року в день св. Івана Хрестителя в родині священика Івана Коровицького. Середню освіту здобув у українській гімназії в Луцьку, яку закінчив весною 1925 року. Восени того ж року стає студентом варшавського університету, записуючись на факультет Православної Теології, де спеціялізується в церковно-слов'янській мові в проф. Івана Огієнка, та в церковній історії. В 1929 році закінчує студії з титулом магістра і стає асистентом проф. І. Огієнка, а з часом доцентом і натій позиції працює в університеті до початку війни в 1939 році. Після окупації Польщі німецька влада позакривала усі школи і університет. При кінці війни І. Коровицький опиняється в Німеччині, в таборі для виселенців.

Час перебування в таборах для більшости людей був страченим часом. І. Коровецький використовує цей час бездіяльности на вишукування, обслідування та реєстрацію могил примусово вивезених робітників чи робітниць, які померли в Німеччині і були поховані в околицях таборів праці, робить заходи, щоб на кожних таких кладовищах були поставлені пропам'ятні хрести. Також під час тих мандрівок по Німеччині він поновляє контакти з розкиданими по цілій окупованій аліянтами Німеччині українськими вченими.

Коли проф. В. Кубійович розпочав працю над виданням Енциклопедії Українознавства, він втягає до співпраці і І. Коровицького. І. Коровицький стає довголітнім співтворцем енциклопедії. Усі статті, чи гасла, що стосуються церковних справ історії церкви чи церковного устрою, так само теми, що торкалися церковнослов'янської мови, переходили через його руки — як автора, кореспондента чи редактора. Ця неоплачувана праця тривала цілий час до закінчення видання. Вже будучи в Америці, він мало не щотижня отримував від проф. В. Кубійовича з Сарселю листи й пакунки зі статтями інших авторів для рецензії чи корекги. На усе це треба було відповісти, не затягаючи справи і вислати до Сарселю за свої гроші.

Але вернімося до дальшої біографії І. Коровицького. Під час „великого ісходу" нашої еміграції з Німеччини І. Коровицький опиняється в Ню Йорку, де старається улаштуватися, але по кількох місяцях виїжджає до Клівленду. Тут, влаштувавши свої побутові умови, записується на університет і студіює бібліотечну справу, а по отриманні диплому бібліотекаря влаштовується як завідуючий теологічним відділом в бібліотеці Темпл Університету у Філядельфії.

Поза фаховою працею бере активну участь в місцевому громадському житті. По виході на пенсію в 1972 році їде з дружиною до Сарселю і там помагає проф. В. Кубійовичу в праці над енциклопедією на свій кошт. По році вертається до Америки і, не перериваючи співпраці з видавництвом енциклопедії, починає організувати бібліотеку св. Софіївської Духовної семінарії в Бавнд Бруку. Під його керівництвом збірка принагідних книжок доповнюється потрібними матеріялами і стає взірцевою бібліотекою для історії української церкви, східного богослов'я та центром інформації для своїх і чужих дослідників України, її церковної історії та богослов'я.

Коли скінчилася праця для Енциклопедії Українознавства, розпочалися приготування до святкування Тисячоліття Християнства, цебто писання принагідних статтей та інформацій. Тоді був написаний дуже цінний вступ до перевидання в Парижі „Требника" Петра Могили. Довші роки Коровицький збирав матеріяли для монографії про гетьмана Івана Мазепу, яку через невідкладні щоденні справи не встиг написати, залишивши скриньку зібраного матеріялу.

В лютому 1991 року дістав параліч, з котрого не вийшов. Похований на кладовищі св. Андрія в Бавнд Бруку. І. Коровицький був людиною дуже чулою до чужого горя. Завше старався помогти, чим міг, розрадити в біді. Ніколи ні на кого не гнівався і з ніким не сварився, хоч часто і не годився з поглядами чи вчинками людей, з якими співпрацював, чи жив, але ніколи не ховався з своїми поглядами в науці, чи життi.

Вічна йому пам'ять!

Володимир Шиприкевич

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що в п'ятницю, 1-го травня 1992 р. відійшов у вічність в Чікаґо, Ілл.

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙКО, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п.

ІЛЛЯ ЛОБУР

народжений 15-го травня 1907 р. у селі Попушани, Зборівського повіту.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 4-го травня 1992 р. з похоронного заведення Музика до катедри св. о. Миколая, а опісля на парафіяльний цвинтар.

Залишені в глибокому смутку:

дружина — ЗИНОВІЯ
дочка — МАРТА СТАДНИК з чоловіком СВЯТОСЛАВОМ
брат — ПЕТРО в Україні
братова — МАРІЯ в Україні
племінники — ОКСАНА, ДАНКО, МИХАСЬ, ОРКО, СЛАВЦЯ, ЗЕНКО з родинами в Україні
шваґри — НЕСТОР і ЄВГЕН ФИЛИПОВИЧ з родинами
шваґрові — ЕМІЛІЯ і МАРТА ДОБЕРЧАК з родинами
ближча і дальша родина в Україні і ЗСА

Проситься про молитви за душу покійного.

Ю. Мушкетик у Дітройті

Нещодавно у залі української автокефальної православної церкви св. Покрови відбулася зустріч української громади Дітройту з відомим письменником, головою Правління Спілки письменників України Юрієм Мушкетиком. Відкрив зустріч голова дітройтського відділу Українсько-Американської Координаційної Ради Зенон Василькевич. Коротке, але місткe за змістом слово про гостя виголосив головний редактор газети „Українські вісті" Михайло Смик. Вже з цього слова було видно, що Юрій Мушкетик — один з найавторитетніших українських письменників, відомий прозаїк, автор багатьох книжок як з сучасної тематики, так і з нашої національної історії.

Одначе почав свій виступ гість зовсім не з „огляду власної творчости", а з того, що являє собою сьогодні Спілка письменників, чим жила вона і що пережила за останні роки. Власне, сама тема доповіді — „Роля письменників України у створенні Руху та у відродженні незалежної держави" — вказувала на ті основні моменти, на яких зосередив свою увагу Юрій Мушкетик. Це була цікава доповідь про те, коли саме і з чиєї ініціятиви виникла ідея створення Народного Руху, про те, що пізніше необхідність створення Руху „підперли" своїм рішенням... партійні збори СПУ. Зупинився письменник і на подробицях „великого протистояння", яке існувало між Спілкою письменників та колишнім ЦК Компартії України. Зрозуміла річ, що оповідь торкалася і багатьох аспектів сучасної політичної ситуації в Україні, зокрема активної участи в політичному житті письменників — депутатів Верховної Ради України.

Це, так би мовити, — з одного боку. З другого — присутні дізналися про основні тенденції сучасного літературного процесу в Україні, подробиці написання роману „Яса", над яким Ю. Мушкетик працював десять років, а також про скрутне матеріяльне становище, в якому опинилися українська культура загалом, а Спілка письменників та її друковані органи — зокрема.

Своєрідним відгуком громади на цю сумну реальність став той факт, що того ж вечора за сприяння і на заклик Зенона Василькевича на потреби газети „Літературна Україна" було зібрано 1335 дол., а ще 262 дол. передано на рахунок газети від організаторів зустрічі. Принагідно зазначу, що ними були: дітройтський відділ УАКРади, Культурно-громадський клюб та редакція газети „Українські вісті". Приємно також відзначити, що церква св. Покрови, у чиїй залі проходила ця зустріч, не взяла жодних коштів за ванаймання приміщення. Отже, велика вдячність церкві, а також усім, хто вніс свої пожертви на „Літературну Україну", а насамперед Пилипові та Олександрі Місьонґ, Миколі та Соні Петруші, які внесли по 200 дол., Аліні і Михайлові Кот, Миколі Дякуну і Марії Константин, які пожертвували 100 дол.

У частині запитань—відповідей, якою вміло провадила Олена Лісківська, мова йшла про український правопис, ситуацію, яка склалась у Народному Русі, оригінальні твори української літератури. Прикметно, що низку дуже гарних поезій та гумаристичних творів прочитав сам Юрій Мушкетик. Все це разом витворило зустріч навдивовижу цікавою й такою, яка ще довго пам'ятатиметься.

С. К.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Дейвид Дінкінс „знайшов" у міському бюджеті зекономлені 115 млн. дол., що дозволило йому не звертатися до стейтових законодавців з просьбою підняти податки на продаж алкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також збільшити вартість реєстрації авт. Замість того Д. Дінкінс і спікер Міської ради Пітер Валлоне надіслали в столицю стейту Олбані листа, в якому просили леґіслятуру вважати недійсним надіслану раніше просьбу про введення нових податків. Повідомлення про економію 115 млн. дол. прозвучало тиждень після того, як Дінкінс заявив, що його адміністрація „знайшла" ще 455 зекономлених мільйонів. Представник міської управи повідомив, що зайві гроші в касі появилися завдяки режимові економії.

ПРОПУЩЕНО СЛОВО

У статті Миколи Бараболяка („Свобода" чч.84-85, 5-го і 6-го травня ц.р.) п.з. „Якою бути конституційній системі України?" треба читати: „Треба теж звернути увагу, що виборець, віддаючи голос на депутата до парляменту керується не так вальорами репрезентанта...", як і має бути: Консерватистів зветься „Торіс", а членів більш проґресивної партії таврується 'Віґс' ". — Ред.

„Світличка"

Діти „Світлички"

Шостий відділ Союзу Українок Америки ім. Наталії Кобринської в Чикаґо, Ілл., провадить садочок „Світличка" уже вісім років. Садочок — для дітей 3 — 5 рочків, які розуміють і говорять по-українському. **Уся програма своїм змістом** має українське наставлення.

Діточок буває від 25 до 40. Садочок діє двічі на тиждень — в понеділок і середу, або у вівторок і четвер, по три години, від 10-ої. Чотири роки провадить садочок професійна вчителька музики Марійка Карасевич; цього року ще й дві помічниці-мами; Марта Прочко та Богданна Коцко. Зажди хтось, з мамів або татів, чергує і допомагає.

Цікаві прогульки та гутірки плянуються дітям. За час моєї каденції вони відвідали зоопарк, пожежну станцію. В гутірках брали участь д-ри Дикун і Демусь, дентист Андрій Вишницький, медсестра Іванка Сеник і поліціянт Андрій Дурбак. Ці зустрічі були добрими нагодами, щоб познайомитися з українськими професіоналами, які часто допомагають в потребі.

Одначе дві імпрези є особливими для садочку: костюмова забава та закінчення шкільного року. Осіння костюмова забава призначена зібрати фонди для праці садочку, і звичайно, допомагають всі союзянки: печивом, солодощами, працею, участю в забаві. Минулого року забава була особливо успішна.

Шостого червня відбудеться закінчення шкільного року, з роздачею грамот тим діткам, які вже відходять з садочку. Діти підготовляють короткий виступ, а родичі — солодку „несподіванку".

І. С.

ВОДИ ДНІПРА

Київ (УНІАР). — Тут відбулося засідання надзвичайної комісії з проблем екологічного стану Дніпра та якости питної води. Комісію створено за розпорядженням Президента України Леоніда Кравчука. Головна мета праці комісії — збереження малих річок у басейні Дніпра, раціональне використання поверхових і ґрунтових вод, збереження загального виду місцевостей та забезпечення стабільного розвитку цього реґіону. У засіданні взяв участь Президент Л. Кравчук та інші представники Уряду, місцевих властей, громадських організацій.

БУДУЮТЬ СОБОР

Луцьке (УНІАР). — Тут у неділю, 24-го травня, біля каменя, закладеного на честь майбутнього українського автокефального православного Успенського собору, відбулося Богослуження з нагоди початку будівництва. Службу Божу відправив Владика Луцький та Володимир- Волинський УАПЦ Миколай. Були присутні також представники громадських організацій міста.

ВІДБУВСЯ ПЕДАГОГІЧНИЙ СЕМІНАР

Тернопіль (УНІАР). — Тут завершився Всеукраїнський педагогічний семінар, скликаний за ініціятивою Міністерства освіти України, обласного відділення Асоціяції вчителів української мови і літератури. Учасники семінару обговорили питання вдосконалення методичної роботи серед вчителів української мови і літератури в умовах реалізації концепції національної школи. Більшість промовців наголошували, що майбутнє України залежить від належної уваги до виховання дітей, майбутніх патріотів і будівників нової незалежної держави.

Владики...

(Закінчення зі стор. 1)

У четвер, 21-го травня, Служба Національної Безпеки України передала Синодові папські буллі з 25-го листопада 1939 року, якими тодішній Папа Пій XII іменував Владику Йосифа Сліпого Архиєпископом і коад'ютором Митрополита Андрея Шептицького. Ці буллі НКВД сконфіскувало 11-го квітня 1945 року під час арешту Владики Сліпого.

Літня...

(Закінчення зі стор. 1)

риканський центр мов (SEELAC), призначили дотації Літній школі україністики саме для поліпшення мовної програми.

Помимо допомоги від американських наукових фундацій, Літня школа україністики, має трудноці фіннсувати своє існування. Поширення програми й надавання стипендій усім кваліфікованим студентам спричинилися до дефіциту у бюджеті ЛШУ. Кошт навчання завжди був високий, але не можна відмовляти молодим людям унікальної нагоди вивчати українські предмети на особливо високому рівні. Тому, як і в попередніх роках, успіх Літньої школи україністики залежатиме також від щедрої допомоги ширшого кола жертводавців і прихильників української науки. По докладніші інформації про Гарвардську літню школу, про те, як записатись на курси, або як допомогти втримати єдину на континенті вищу школу, яка пропонує влітку таку кількість інтенсивних курсів української мови і українознавчих предметів, просимо писати на адресу: Harvard Ukrainian Summer Insitute, 1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass 02138, або телефонувати на число 617-495-7835 або 617-495-7833.